

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 27 czerwca 2023 r.

WK-I.431.1.4.2023

**Pani
Urszula Wołosiewicz
Wójt Gminy Zaręby Kościelne
Urząd Gminy Zaręby Kościelne
ul. Kowalska 14
07-323 Zaręby Kościelne**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy: Renata Pęza – starszy inspektor wojewódzki i Marta Szczepańska – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 27 lutego do 10 marca 2023 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Zaręby Kościelne, z siedzibą przy ul. Kowalskiej 14.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 13 lutego 2023 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 11 maja 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Pani Wójt wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie przyjęto 239 wniosków o wydanie dowodu osobistego, wydano 227 dowodów osobistych, wpłynęło 45 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, wydano 45 zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, a także zrealizowano 5 wniosków o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 224).

Ponadto 1 dowód osobisty nie został odebrany przez wnioskodawcę w okresie 2 miesięcy od dnia jego wydania.

W wyżej wymienionym okresie nie przyjęto zawiadomień o konieczności unieważnienia dowodu osobistego, nie wydawano decyzji odmawiających wydania dowodu osobistego, decyzji stwierdzających nieważność dowodu osobistego oraz decyzji odmawiających udostępnienia danych w trybie jednostkowym z Rejestru Dowodów Osobistych (dalej RDO), a także nie wydawano zaświadczeń dotyczących danych z RDO, jak również nie wystąpiły przypadki zawieszenia lub cofnięcia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego. Ponadto nie wpłynęły wnioski o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z RDO. W okresie kontrolowanym nie była również brakowana dokumentacja związana z dowodami osobistymi.

Badaniu poddano: 20 wniosków o wydanie dowodu osobistego³, 10 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego oraz wydanych na ich podstawie zaświadczeń oraz 5 wniosków o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Ponadto 1 sprawę dotyczącą dowodów osobistych nieodebranych w okresie 2 miesięcy od dnia ich wydania⁴.

Wszystkie poddane badaniu wnioski złożone były przez osoby uprawnione, o których mowa w art. 25 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych⁵ na formularzach zgodnych z wzorami określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁶ oraz były kompletne. Do wszystkich badanych wniosków o wydanie dowodu osobistego dołączono aktualną fotografię zgodnie z art. 29 ustawy o dowodach osobistych, spełniającą wymagania określone w § 6 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Wydanie dowodu osobistego następowało w terminie do 30 dni od dnia złożenia wniosku, zgodnie z regulacją określoną w art. 24 ust. 4 ustawy o dowodach osobistych. We wszystkich kontrolowanych przypadkach dowody osobiste odbierane były osobiście lub przez uprawnione osoby w Urzędzie Gminy Zaręby Kościelne, w myśl regulacji zawartych

³ Dotyczy wniosków o wydanie dowodu osobistego osób, w tym:

- po raz pierwszy;
- z powodu upływu terminu ważności poprzedniego dowodu osobistego;
- z powodu zmiany danych;
- z powodu ich utraty lub uszkodzenia.

⁴ Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszu ustaleń kontroli nr 2, który dołączono do akt kontroli.

⁵ Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671, ze zm.).

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 października 2021 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1865), dalej: rozporządzenie w sprawie wzoru dowodu osobistego.

w art. 30 wspomnianej wyżej ustawy. Formularze odbioru dowodu osobistego były kompletne i znajdowały się na nich potwierdzenia odbioru dowodu osobistego, a w 5 przypadkach także potwierdzenia odbioru dokumentu z kodem PUK – ze wskazaniem daty odbioru oraz czytelnego podpisu osób je odbierających, zgodnie z wymogiem określonym w § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego były kompletne oraz zostały złożone na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego. We wszystkich poddanych kontroli aktach dotyczących zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, znajdowały się egzemplarze zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego. Zaświadczenia wydawane były z urzędu, na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 6 do wymienionego wyżej rozporządzenia oraz były kompletne. Powyższe zgłoszenia skutkowały unieważnieniem dowodów osobistych z dniem zgłoszenia ich utraty lub uszkodzenia do organu gminy.

Dowody osobiste unieważniano w terminach określonych w art. 50 ust. 3 ustawy o dowodach osobistych, a do RDO wprowadzano prawidłowe dane określone w § 17 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi odbywało się na podstawie pisemnych wniosków złożonych na formularzu określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi⁷, nieodpłatnie, uprawnionym podmiotom realizującym na podstawie ustaw szczególnych zadania publiczne, zgodnie z postanowieniem art. 75 ust. 3 pkt 1 oraz ust. 4 ustawy o dowodach. Dokumentacja była udostępniana zgodnie z żądaniem wnioskodawców i wyłącznie w zakresie objętym treścią złożonego wniosku.

W poddanych kontroli sprawach, udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi nastąpiło nieodpłatnie, zgodnie z art. 75 ust. 4 w związku z art. 66 ust. 3 pkt 1-11 ustawy o dowodach osobistych.

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi przechowywana była zgodnie z regulacją określoną w art. 62 powyższej ustawy oraz zabezpieczona zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 43 ustawy o dokumentach publicznych⁸. Nieodebrany dowód osobisty w okresie 2 miesięcy od dnia jego wydania znajdował się w kopercie dowodowej.

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi (Dz. U. 2015 r. poz. 1604).

⁸ Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. 2023 r. poz. 1006).

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- w 3 wnioskach o wydanie dowodu osobistego nieprawidłowo odnotowano sposób ustalenia tożsamości i potwierdzenia danych osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, tj. na podstawie nieważnego dowodu osobistego⁹. Działaniem powyższym naruszono wymóg art. 29a ust. 1 i 6 ustawy o dowodach osobistych, zgodnie z którym „*Organ gminy potwierdza tożsamość i obywatelstwo osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie ważnego dowodu osobistego lub ważnego dokumentu paszportowego tej osoby (...) albo danych zawartych w rejestrze PESEL oraz w Rejestrze Dowodów Osobistych, jeżeli osoba ta nie posiada tych dokumentów (...). Organ gminy we wniosku o wydanie dowodu osobistego odnotowuje sposób potwierdzenia danych*”;
- nieprawidłowo oznaczono organ na wszystkich poddanych kontroli wnioskach o wydanie dowodu osobistego, zaświadczeniach o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego¹⁰ i odpowiedziach na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi¹¹;
- nie udokumentowano doręczenia potwierdzenia złożenia wniosków o wydanie dowodu osobistego wnioskodawcom¹² oraz wydania zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego¹³ we wszystkich sprawach poddanych kontroli, a także 2 odpowiedzi na wnioski

⁹ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – „*Nieprawidłowości odnotowania sposobu ustalenia tożsamości na podstawie nieważnych dowodów osobistych nastąpiły omyłkowo. Pracownik odnotował ustalenie tożsamości na podstawie przedłożonego dowodu osobistego nie sprawdzając jego ważności*”.

¹⁰ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – „*W części nagłówkowej wniosków o wydanie dowodu osobistego i zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego omyłkowo (niepotrzebnie) umieszczono pieczęć urzędu gminy (...)*”
W części nagłówkowej wniosków o wydanie dowodu osobistego i zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego umieszczono jednocześnie nazwę urzędu i nazwę organu, tj. *Urząd Gminy Zaręby Kościelne i Wójt Gminy Zaręby Kościelne* zamiast *Wójt Gminy Zaręby Kościelne*.

¹¹ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – „*W odpowiedziach na wnioskach o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi w nagłówkach omyłkowo posłużono się pieczęcią urzędu gminy zamiast pieczęcią wójta gminy*”
W części nagłówkowej odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi umieszczono nazwę Urzędu Gminy Zaręby Kościelne zamiast oznaczenia organu udzielającego odpowiedzi na wniosek, tj. *Wójta Gminy Zaręby Kościelne*.

¹² Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – „*(...) Wójt Gminy Zaręby Kościelne wydawał wnioskodawcy potwierdzenie złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego. Jednakże nie dokonywano adnotacji odebrania przez wnioskodawcę w/w potwierdzenia*”.

¹³ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – „*(...) organ gminy wydawał zaświadczenie o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego bezpośrednio jego posiadaczowi. Niekwitowany był odbiór w/w zaświadczenia na piśmie*”.

o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi¹⁴, czym naruszono art. 39 Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁵, zgodnie z którym „(...) *Organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem (...)* „, przy czym zgodnie z art. 46 § 1 k.p.a. „*Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia*”;

- nie wskazano we wszystkich poddanych kontroli odpowiedziach na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, podstawy prawnej udostępnienia dokumentacji. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, dlatego też podstawa prawna udostępnienia dokumentacji przez organ, powinna być przywoływana w sporządzanych odpowiedziach na wnioski.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania z zakresu wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych, ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień.**

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zobowiązuję Panią Wójt do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień, a w szczególności do:

- prawidłowego odnotowywania na wnioskach o wydanie dowodu osobistego, sposobu ustalenia tożsamości i potwierdzania danych osób ubiegających się o wydanie dowodu osobistego, z uwzględnieniem wymogu określonego art. 29a ust. 1 i 6 ustawy o dowodach osobistych;
- prawidłowego oznaczania organu na wnioskach o wydanie dowodu osobistego, zaświadczeniach o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego i odpowiedziach na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi;
- dokumentowania doręczenia formularzy potwierdzenia złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego oraz zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, a także odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi;
- zamieszczania podstawy prawnej działania organu w odpowiedziach udzielanych na

¹⁴ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – (...) *W naszym urzędzie taka była stosowana praktyka działania. Od dnia kontroli każde udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi będzie doręczane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru*”. Z analizy akt ww. spraw wynika, że organ wysłał w tych przypadkach pisma listem poleconym bez zwrotnego potwierdzenia odbioru.

¹⁵ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), dalej k.p.a.

wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Panią Wójt na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień. Proszę o udzielenie powyższej informacji za pośrednictwem platformy ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/